

1.4. Lapse ja pere kaasamise olulisus

Lastekaitsetöö keskmes on laps ja tema pere. Laps ja tema pere peavad olema kogu juhtumikorralduse protsessi aktiivselt kaasatud. Kaasamise alla kuulub lapsele ja perele selgituste andmine lastekaitsetööst, sekkumistest, lastekaitsetöötaja rollist nende elus ning juhtumikorralduse läbiviimisest. Samuti lastekaitsetöötaja poolne regulaarne informatsiooni jagamine, lapse ja vanemate arvamuste küsimine ja nendega arvestamine.

Lapse kaasamine on eesmärgipärane tegevus, mis peab toimuma kogu juhtumikorralduse protsessi vältel. Lapse kaasamisel ei ole vanuse alampiiri, kuid kaasamisel peab arvestama lapse vanuse ja arengutasemega. Kaasamine võimaldab esile tuua lapse mõtted ja soovid ning tagab, et tehtavad otsused lähtuvad lapse arvamusest ja huvist. Kaasamise puhul on oluline lapsele vajamineva aja andmine, mis tähendab lastekaitsetöötaja ja lapse usaldusliku kontakti loomist. Samuti on oluline meeles pidada, et lapse arvamus võib aja või muude asjaolude koosmõjus muutuda. Seega ei saa lapse arvamus väljaselgitamine olla ühekordne toiming, vaid iga lapse elukorraldust puudutava otsuse puhul tuleb lapse arvamus uuesti välja selgitada.

Iga last puudutava otsuse puhul peab olema dokumenteeritud kas ja mil viisil on lapse arvamust küsitud ning kuidas on sellega otsuse tegemisel arvestatud. Lapse arvamus küsimine on üks osa lapse huvide väljaselgitamise protsessist. LasteKS § 21 lg 3 toob välja, et juhul kui lapse huvid erinevad lapse arvamusest või muul põhjusel tehakse otsus, mis ei ühti lapse arvamusel, siis peab lapsele selgitama tema arvamus arvestamata jätmise põhjuseid.

LasteKS § 28 lg 3 toob välja, et lastekaitsetöötaja peab lapse abivajaduse hindamisse kaasama lapse, last kasvatava isiku või lasteasutuse, kus laps viibib. Samuti on LasteKS § 22 lg 3 alusel last kasvataval isikul kohustus lapse abivajaduse ilmnemisel otsima abi ja vajaduse korral tegema koostööd lastekaitsetöötajaga või teiste lapsega töötavate isikutega. Seega on kohustus kaasata lapsevanemat ja lapsevanemal on õigus olla kaasatud kogu juhtumikorralduse protsessi vältel.

Lapsevanemate kaasamise juures on oluline vanemate informeeritud otsus, mille alusel vanemad on teadlikud lapse heaolu hindamisest, juhtumikorralduse läbiviimisest. Informeeritud otsuse eelduseks on, et lastekaitsetöötaja annab järjepidevalt ülevaadet enda tegevustest ja kavatsusest. Taoline lähenemine tagab läbipaistva lastekaitsetöö, mis on omakorda aluseks usaldusliku koostöösuhte loomiseks ning millega omakorda tagatakse lapsevanemate õigused ja kohustused.

Vaata lisaks

Lastekaitse Liit. Soovitused osaluse ja kaasamise edendamiseks:

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/lapse6igused/soovitused-osaluse-ja-kaasamise-edendamiseks/>